

проникності стінок судин і підвищеної чутливості гладком'язових клітин, до дії ендо- та екзогенних факторів, у тому числі і бактеріальних антигенів. Слабкість імунітету при наявності інфекційних антигенних подразників проявляється персистенцією мікробних і бактеріальних антигенів, формуванням хронічного рецидивуючого запалення в епідермісі і дермі.

УДК: 619:618 (075.8). 177.637.12.05

Загоруйко О. М., студент II курсу ОС Магістр, спеціальність "Ветеринарна медицина"

Науковий керівник – Захарова Т. В., кандидат вет. наук, доцент
Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ БІОСТИМУЛЯТОРІВ КОРОВАМ ЗА ГІПОФУНКЦІЇ ЯЄЧНИКІВ

У сучасній науковій літературі все частіше з'являється визначення "депресія статевої функції", яке об'єднує цілу низку патологічних процесів в статевій системі самок. Найчастіше вони виникають на тлі функціональних розладів яєчників, найпоширенішим з яких є гіпофункція. Нашими дослідженнями було встановлено, що найчастіше гіпофункція яєчників у корів реєструвалася в період з кінця січня по квітень місяць, що можна пояснити: відсутністю активного моціону та зниженням інсоляції, неповноцінною та односторонньою годівлею, відсутністю вітаміно-мінеральної підгодівлі (корови крім кухонної солі більш нічого не отримували), недотримання санітарно-гігієнічних норм утримання.

У своїх дослідженнях по розробці та визначенню ефективності різних методів відновлення статевої циклічності у корів з гіпофункцією яєчників були використані загальностимулюючі біопрепарати (гемостимулююча сироватка, молозиво та препарат АСД-ф-2), гормональні препарати ("фолігон") та їх комбінації.

Нами був апробований паравагінальний метод введення препарату АСД-ф-2 у суміші з молозивом для лікування корів з персистентним жовтим тілом і гіпофункцією яєчників. Нами попередньо була проведена апробація паравагінального введення молозива та його комбінації із препаратом АСД-ф-2, налагоджено забір, консервацію, фасування та зберігання молозива. Забір молозива проводили у здорових корів зразу після родів. У свіжовидоєному молозиві колостриметром вимірювали вміст імуноглобулінів, концентрація яких мала бути не менше 80 мг/мл. Враховуючи те, що традиційне консервування молозива карболовою кислотою дозволяє зберігати його лише короткий термін, виникла необхідність розробити метод довготривалого зберігання препарату. З цією метою до свіжовидоєного молозива додавали 4 %-ки препарату АСД-ф-2, порціями по 25-50 мл фасували в пластикові пробірки або поліетиленові пакети із "замком", які зберігали в морозильній камері при температурі – 16-18 °С впродовж 6 місяців.

З метою визначення порівняльної ефективності вказаних біостимуляторів було сформовано три дослідних та контрольна групи корів з анафродизією, яка розвинулася на фоні гіпофункції яєчників. Коровам контрольної тріччі проводили 5-ти хвилинний трансректальний масаж матки і яєчників (1 раз

в 5 днів). Коровам першої дослідної (Д1) групи окрім масажу геніталіїв тричі паравагінально (точка введення знаходилася на відстані 2-3 см від середини краю вульви, глибина – 4-5 см) ін'єктували ГСС в наростаючих дозах (20, 25 і 30 мл). Корів другої дослідної групи (Д2) лікували аналогічно схемі Д1 з тією різницею, що ГСС була замінена молозивом в дозах 20, 25 і 30 мл. Корів третьої групи (Д3) обробляли аналогічно другій (Д2) з тією різницею, що до молозива додавали препарат АСД-ф-2 в дозах 0,8, 1,0 та 1,2 мл (до концентрації 4 %).

Реакцію-відповідь яєчників корів на проведене лікування визначали трансректально за активацією росту яєчників, утворенням у них функціональних утворень (фолікула та жовтого тіла), відновленням статевої циклічності. Ефективність запропонованого лікування визначали за кількістю корів, які проявили стадію збудження протягом 30-ти днів після введення препаратів, заплідненістю самок та кількістю корів, які стали тільними після першого осіменіння.

Як свідчать результати клініко-експериментальних досліджень (табл. 1), трансректальний масаж матки і яєчників, який тричі проводили у контролі, за рахунок покращення трофіки та нормалізації обміну речовин в гонадах сприяв відновленню статевої циклічності у 20 % корів, половина з яких стала тільними.

Таблиця 1. Ефективність застосування біостимуляторів коровам за гіпофункції яєчників

Групи корів	Загальна схема обробки	Відновили статеву циклічність		Стали тільними з числа дослідних	
		гол.	%	гол.	%
Контроль n=10	трансректальний масаж геніталій	2	20,0	1	10,0
Дослід 1 n=11	трансректальний масаж геніталій серотерапія	3	27,3	2	18,9
Дослід 2 n=11	трансректальний масаж геніталій молозивотерапія	4	36,4	3	27,3
Дослід 3 n=12	трансректальний масаж геніталій молозиво + АСД-ф-2	5	41,7	4	33,3

Установлено, що застосування серотерапії (група Д2) стимулювало повноцінний фолікулогенез в яєчниках додатково ще у 7,3 % корів, при цьому їх заплідненість зростає до 66,7 %, майже у двічі більше корів з числа дослідних стали тільними.

Використання у якості загальностимулюючої терапії молозива (група Д3) зумовило прояв стадії збудження у третини корів (36,4 %), заплідненість тут склала 75,0 %, що забезпечило тільність у 27,3 % від числа дослідних корів. Вочевидь, молозивотерапія, активуючи обмінні процеси, в значній мірі впливає на механізм нейрогуморальної регуляції статевого циклу в напрямку його нормалізації.

Найефективнішим виявилось застосування молозива з додаванням 4 % препарату АСД-ф-2 (група Д4): протягом 30-ти днів після введення препаратів

майже половина корів з гіпофункцією яєчників (41,7 %) відновили статеву циклічність, з яких стали тількими 33,3 %, а заплідненість тут була найвищою.

Отже, із застосованих загальностимулюючих методів у досліді по відновленні відтворної функції у корів з гіпофункцією яєчників найбільш ефективним було поєднання трансектального масажу геніталій з молозивотерапією з додаванням препарату АСД-ф-2.

УДК 619:618:714:616.9

Захаров Ю. Р. студент ОС Магістр, спеціальність “Ветеринарна медицина”

Науковий керівник – Боднар О. О., кандидат біологічних наук, доцент
Подільський ДАТУ, м. Кам’янець-Подільський, Україна

ВИВЧЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ІМУНОКОМПЕТЕНТНИХ КЛІТИН У КОРІВ З ПЕРСИСТЕНТИМ ЖОВТИМ ТІЛОМ ЯЄЧНИКІВ

Однією з основних причин, які стримують розвиток молочного скотарства в Україні, є неплідність корів. Акушерські та гінекологічні хвороби, серед яких функціональні розлади яєчників займають чільне місце, за даними провідних вітчизняних та зарубіжних науковців, можуть вражати половину і більше молочного поголів'я, бути причиною стійкої неплідності та вибраковки із стада високо цінних корів.

Загально відомо, що імунні явища в організмі самки динамічно змінюються на усіх етапах як фізіологічного, так і патологічного стану репродуктивної системи. Установлено, що імунні реакції супроводжують гінекологічні захворювання як запального, так і незапального характеру. Тому вивчення впливу окремих факторів імунного статусу організму на функцію відтворення самок при різних фізіологічних та патологічних станах, є невідкладною частиною комплексу заходів по боротьбі з неплідністю корів.

Метою наших досліджень була комплексна оцінка імунобіологічної реактивності організму корів в нормі та з персистентним жовтим тілом яєчника.

Для вивчення імунного статусу були сформовані групи корів-аналогів по 10 у кожній: дослідна – самки з персистенцією жовтого тіла яєчника (ПЖТ) та контрольна – клінічно здорові корови (КЗ).

Аналізуючи показники імунокомпетентних клітин піддослідних та контрольних корів, можна встановити певні закономірності імунного статусу організму обстежених корів. Так, вміст у периферичній крові у корів з ПЖТ загальної популяції лімфоцитів був стабільно нижчим у порівнянні з контролем, хоча дана різниця була недостовірною і в середньому не перевищувала 3,5 %. Також встановлено, що у крові усіх корів найменш лабільною виявилася В-ланка імунного захисту, що можна пояснити відсутністю гострих запальних процесів в організмі самок при функціональних захворюваннях гонад.

Аналіз отриманих даних показав, що перебіг ПЖТ супроводжувався значною перебудовою Т-системи імунітету хворих корів у бік її супресії, що спричинило вірогідне зниження відносних основних показників імунного статусу їх